

## Siunauksen signaaleja (tulevaisuusselonteko)

Asianumero: 165/04.00.00/2025

Kirkkohallitus julkaisee neljän vuoden välein Suomen evankelis-luterilaisen kirkon tulevaisuutta luotaavan selonteon. Se linkittyy Kirkon nelivuotiskertomuksen ja kokonaiskirkon strategian kanssa osaksi kirkon tulevaisuuden ennakointikeinoja. Syksyllä 2022 kirkkohallitus esitti kirkolliskokoukselle uudenaikaisella tavalla tehdyn tulevaisuusselonteon. Kirkkohallitus oli toteuttanut signaalihuoneita ympäri Suomen, ja signaalihuoneiden keskustelujen perusteella esiteltiin kirkolliskokoukselle siunauksen signaalit. Menetelmä perustuu SITRA:n signaalihuonemenetelmään, ja siinä pyritään kuulemaan heikkoja signaaleja. Käytännössä huoneisiin kutsuttiin ihmisiä sellaisella pyrkimyksellä, etteivät ryhmät olisi liian homogeenisiä. Tilaisuutta johtivat fasilitaattori ja sihteeri.

Siunauksen signaaleja kirkolliskokoukselle syksyllä 2020 olivat:

### 1) Arjen kristillisyys korostuu

Kirkosta toivotaan vastavoimaa yhteiskunnassa vallitsevalle materialismille ja suorituskeskeisyydelle. Kirkon koetaan edustavan pysyvyyttä ja vakautta monien epävarmuuksien keskellä.

### 2) Luonto vahvistuu hengellisyiden lähteenä

Ihmisen ja luonnon hyvinvoinnin ajatellaan kietoutuvan toisiinsa. Ihmisellä ei ole enää lupa toimia ahneesti luonnon ja kaiken muun elollisen hyväksikäyttäjänä.

### 3) Kokeileva hengellisyys haastaa perinteemme

Yhtenäiskulttuurin katoaminen koskee myös hengellisyyttä. Kirkolta toivotaan, että sillä olisi kykyä reagoida tähän moninaisuuteen, ja halua tarjota ihmisille tapoja toteuttaa hengellisyyttä monimuotoisesti.

### 4) Nykyinen elämänmuotomme on kestävä

Kirkon tulee luoda toivoa maailmassa, jonka tulevaisuuteen liittyy valtavasti epävarmuutta ja uhkia. Kirkon tulisi olla esikuva ja suunnannäyttäjä kestäväälle, sovintoon perustuvalle elämäntavalle, joka ottaa huomioon myös ympäröivän luonnon kestäväyyden.

### 5) Perheiden monimuotoistumisesta ei voi ohittaa

Kenenkään ei pitäisi kokea ahdistusta, masennusta tai häpeää omasta itsestään, vaan kunkin tulisi kelpata omana itsenään ja kokea olevansa rakastettu perheessään, yhteisössään ja yhteiskunnassa.

### 6) Kuunteleva ja kohtaava kirkko ilahduttaa

Voisiko keskustelevalle ja kuuntelevalle kulttuuri tulla kirkon työn lähtökohdaksi? Perimmäisenä kysymyksenä on: "Mitä haluat minun tekevän sinulle?"

Hollolan seurakunnassa toteutettiin signaalihuonetyöskentely syksyllä 2024 jokaisen kappeliseurakunnan ja Hollolan alueella. Kappalainen Hanna-Leena Penttilä organisoivat pitkästi työskentelyn ja koulutti signaalihuoneiden vetäjät heidän tehtäviinsä. Tämä oli osa Hannaa-Leena Penttilän Lähiesimiestyön ammattitutkintoa (LEAT). Seuraavat signaalihuoneet toteutettiin: Kuhmoisissa, Padasjoella, Hämeenkoskella, Kärkölässä, Vesikansassa, Kanta-Hollolassa sekä rippikoululaisten kanssa

Sovituksenkirkolla. Signaalihuoneisiin osallistuneet olivat hyvin tyytyväisiä työskentelyyn. He olivat järjestään kiitollisia kuulluksi tulemisestaan.

Jokaisen huoneen työskentelystä laadittiin muistiinpanot, jotka syötettiin sitten tekoälylle tiivistämistä varten. Tekoälystä olikin hyötyä, koska se kykeni supistamaan runsaasta materiaalista tiiviimpiä, samaa asiaa tarkoittava ilmaisuja. Ryhmien alkuperäisten muistiinpanojen ja tekoälyn tiivistämän informaation avulla kokoontui vielä analyysityöpaja (Timo Huttunen, Satu Alander ja Hanna-Leena Penttilä) ja ilmaisi Hollolan seurakunnan siunauksen signaaleiksi 2025 seuraavat:

### **1. Kiireettömyys luo kiitollisuutta**

- Aito kohtaaminen
- Kuulluksi tulemisen tarve
- Ylhäältä opettamisen sijaan tarjoamme jotain muuta. Ihmisten keskelle menemistä?
- Perheet monimuotoisia ja erilaisia
- Yksinäisyyden teema
- Ihmiset eivät kadu olemistaan toisten kanssa, hyvän tekeminen
- Kiireettömyys
- Yhteisöllisyys?
- Hyvä kohtaaminen on jopa sielunhoidollista, myös kuulemisen/kuulluksi tulemisen näkökulmasta
- Ei tuloshakuisuutta

### **2. Hengellisyys kaipaa vielä enemmän**

- Seurakunnan vakiintuneet toiminnot eivät riitä ihmisten hengellisiin tarpeisiin
- Juuret perinteissä, hengellisyys tahtoo korkeammalla
- Ihmiset arvostavat rituaaleja, mutta se ei riitä elävään uskoon
- Meiltä odotetaan rituaaleja, mutta se ei edistä kirkon eteenpäin menemistä
- Rituaalit ja hengellisyys on eri asia
- Kirkon rituaalit edustavat juuria, mutta ihmisten hengellisyys käyttää siipiä
- Käytämme resurssit rituaaleihin
- Meidän aineistossamme ihmisten luontosuhde ei nouse esille
- Tapakulttuuria, ei niinkään hengellistä?

### **3. Turvallisuutemme on järkkynyt**

- Turvattomuuden määrä on lisääntynyt
- Useita selittäviä tekijöitä: sodat, pieneneekö, köyhtyykö Suomi
- Joka puolelta tulee turvattomuutta, uutisarvo on suurempi kuin hyvällä
- Tulevaisuudenpelko, tulevaisuus näyttää arvaamattomalta ja pelottavalta
- Oikean ja väärän hämärtyminen

### **4. Toivo on välttämätöntä**

- Toivo yhdistettynä henkiseen ja hengelliseen hyvinvointiin ja mielenterveyden kysymyksiin
- Kasvanut turvattomuus vaatii toivoa, pelkoja ja riskejä on niin paljon
- Mielenterveyden ongelmien kasvava määrä
- Hyvät sanat, rakkaus, ihmisten teot, ihmiset, jotka tekevät hyvää

- Lapset ja nuoret tuovat toivoa
- Hyväksytyksi tuleminen
- Turvattomuus ylätason asia, toivo liittyy läheisiin, pieniin asioihin
- Toivo löytyy läheltä, uhkat ovat kauempana (Putin, Trump)
- Arjen hyvä hetki
- Miten me olemme toivon vahvistajia seurakunnassa? Ei mitään saavuttamatonta, vaan että toivo löytyisi jostain muusta.
- Toisen palveleminen, palvelukseksi tuleminen

## 5. Ultranopea kehitys on totta

- Digitalisaatio
- Tekoäly
- Verkkokirkko
- Vauhti on niin luja, että marraskuun ja huhtikuun välillä tekoäly on saavuttanut aivan uuden roolin ja aseman

Tällaisessa työskentelyssä on spekuloinnin mahdollisuuksia: keitä ryhmiin valittiin? Kuinka fasilitaattori ohjasi työskentelyä? Kuinka onnistunut koosteanalyysi on? Analyysityöpajan jäsenten runsas valta? Mutta kun kyseessä ovat hiljaiset signaalit, niin ehkä asiaan voidaan suhtautua ikään kuin yhtenä arvokkaana puheenvuorona, jossa on pyritty kuulemaan seurakuntalaisia.

Työryhmä esittää, että kirkkoneuvosto keskustelee seuraavista hiljaisista signaaleista, ja että nämä huomioidaan tulevassa strategiatyössä. Signaaleja on syytä esitellä eri puolilla seurakuntaa.

1. Kiireettömyys luo kiitollisuutta
2. Hengellisyys kaipaa vielä enemmän
3. Turvallisuutemme on järkkynyt
4. Toivo on välttämätöntä
5. Ultranopea kehitys on totta

Lapsivaikutusten arviointi

Kirkkojärjestys 10 luku 4 §:

Lapsen edun edistämiseksi kirkollisen viranomaisen on päätöksen valmistelussa arvioitava ja otettava huomioon sen vaikutukset lapsiin. Vaikutusten arvioinnin tekee se viranomainen, joka käsittelee asiaa ensimmäisenä. Lapsella tarkoitetaan alle 18-vuotiasta.

Asialla on sikäli runsaastikin merkitystä lasten ja nuorten osalta, koska tulevaisuustyöskentelyssä on kysymys nimenomaan lasten ja nuortenkin tulevaisuudesta.

Valmistelu: Kappalainen Hanna-Leena Penttilä ja kirkkoherra Timo Huttunen

Esittelijä

Kirkkoherra Huttunen Timo

Päätösehdotus

1. Kirkkoneuvosto keskustelee seuraavista hiljaisista signaaleista: 1) Kiireettömyys luo kiitollisuutta 2) Hengellisyys kaipaa vielä enemmän 3) Turvallisuutemme on järkkynyt 4) Toivo on välttämätöntä 5) Ultranopea kehitys on totta.
2. Kirkkoneuvosto velvoittaa tulevan strategiatyön valmistelijat huomioimaan edellä mainitut tulokset.

Päätös